

APSTIPRINU
LLU ITF dekāns

G. Vītols

Jelgavā, 2020. gada 31. augusts

**Latvijas Lauksaimniecības universitāte
Informācijas tehnoloģiju fakultātes
Lielā iela 2, Jelgavā, LV-3001**

DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA

Darbam Fizika katedras laboratorijās

Fizikas katedra,

Lielā ielā – 2, Jelgavā, LV-3001

Pils rietumu korpusa ITF Fizikas katedras apsaimniekotajās laboratorijās :
Mehānikas un molekulārfizikas Nr. 302, 303, 304; Elektrības Nr.301, 305,
306; Optikas Nr. 308; Zinātniskajā Nr. 309; Agrometeoroloģijas Nr.313.
nodarbinātajiem un izglītojamajiem.

Izstrādāta saskaņā ar LR Darba aizsardzības likumu un 2010.gada 10.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr.749 “Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos” un, kā arī izvērtējot darba vides riskus un situāciju darbavietās.

Nr.9.

JELGAVA 2020.

LLU ITF DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA Nr.10
DARBAM FIZIKAS KATEDRAS LABORATORIJĀS

STUDENTIEM UN MĀCĪBU SPĒKIE

1. Vispārējās prasības

- 1.1. Darba drošības instruktāža *Darbam Fizikas katedras laboratorijās* ir saistoša visiem LLU darbiniekiem, mācību spēkiem, studējošajiem, praktikantiem, kuru darba pienākumos ietilpst darbs un kuriem laboratorijas darbi notiek Fizikas katedras laboratorijās. Nosacījumi darba izpildei:
 - 1.1.1. Pirms darba uzsākšanas laboratorijā, studentu, laborantu un mācību spēku pienākums ir iepazīties ar šīs instrukcijas prasībām un tās ievērot visā darbā laikā.
 - 1.1.2. Ievadinstruktāža tiek veikta uzsākot darbu ITF, bet *instruktāža Darbam Fizikas katedras laboratorijās* notiek katrai studentu grupai semestra sākumā, bet mācību spēkiem un laborantiem vismaz vienu reizi gadā. Neplānoto instruktāžu veic, ja noticis nelaimes gadījums, mainās darba apstākļi, aprīkojums vai rodas citi faktori, kas var ietekmēt nodarbināto mācībspēku, laborantu un studentu drošību.
 - 1.1.3. Nepieļaut to personu atrašanos laboratorijās, kuras nav saistītas ar izpildāmo darba uzdevumu un nav iepazīnušās ar darba šo drošības instrukciju.
 - 1.1.4. Laboratoriju apgaismojumam jābūt ne mazākam par 400 luksiem;
 - 1.1.5. Katras laboratorijas telpās jābūt ne mazāk kā vienam ugunsdzēsšajam aparātam.
- 1.2. Bīstamie un kaitīgie faktori:
 - 1.2.1. Elektriskā strāva;
 - 1.2.2. Elektrostatisks lauks ;
 - 1.2.3. Lāzergaismas stari;
 - 1.2.4. Nepietiekošs darba vietas apgaismojums;
 - 1.2.5. Nepietiekoša telpas ventilācija;
 - 1.2.6. Troksnis;
 - 1.2.7. Ugunsbīstamība.
- 1.3. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi no bīstamo un kaitīgo faktoru iedarbības:
 - 1.3.1. Pietiekams darba vietas apgaismojums.
 - 1.3.2. Iekārtu elektropiedziņas iezemējums.
 - 1.3.3. Mehāniskās ventilācijas ierīkošana.
- 1.4. Pirms darba uzsākšanas laboratorijās jāiepazīstas un darba laikā jāievēro instrukciju *Ugunsdrošības instrukcija*, bet ugunsgrēka gadījumā jārikojas saskaņā ar instrukciju *Rīcības plāns ugunsgrēka gadījumā*.
- 1.5. Pirms darba uzsākšanas laboratorijās jāiepazīstas un darba laikā jāievēro instrukciju *Elektrodrošības instrukcija*.
- 1.6. Par iekārtu un elektrisko shēmu bojājumiem ziņot mācībspēkam vai laborantam vai laborantam , bet par nelaimes gadījumu vai citu ārkārtas gadījumu ziņot tiešajam darbu vadītājam vai darba aizsardzības speciālistam.
- 1.7. Ciešot nelaimes gadījumā vai kļūstot par aculiecinieku nelaimes gadījumam ar kolēģi, jārikojas saskaņā ar instrukciju *Darba drošības instrukcija pirmajai palīdzībai*. Divu dienu laikā jāiesniedz rakstisks paskaidrojums par notikušo.
- 1.8. Par darba drošības tehnikas, elektrotehnikas un ugunsdrošības noteikumu neievērošanu vainīgā persona tiek saukta pie atbildības saskaņā ar normatīvajiem aktiem. Darba devējam ir tiesības piemērot vainīgajām personām disciplinārsodus par darba aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem, kā arī darba devēja prasību neizpildi darba aizsardzības jautājumos.
- 1.9. Aizliegts:
 - 1.9.1. strādāt laboratorijās alkohola un narkotisko vielu reibuma stāvoklī;
 - 1.9.2. patvaļīgi veikt iekārtu remontu vai elektrisko shēmu nomaiņu.

2 .Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu laboratorijās:

- 2.1. Laboranta, vecākā meistara pienākumi:
 - 2.1.1. sagatavot laboratoriju darbam, aizvākt darbā nevajadzīgos priekšmetus;
 - 2.1.2. ieslēgt vietējās nosūces sistēmu, ja tāda ir ierīkota;
 - 2.1.3. vizuāli apskatīt:
 - 2.1.3.1. darba vietu kartību un nepieciešamo darba piederumu atrašanos tajās;
 - 2.1.3.2. iekārtu elektropadevi. Elektrības kontakts un vads nedrīkst būt bojāts. Bojājuma gadījumā nekavējoties par to paziņot tiešajam darbu vadītājam;
 - 2.1.3.3. grīdu laboratorijā. Grīdai jābūt līdzenai, tā nedrīkst būt mitra, slidena, uz tās nedrīkst atrasties nevajadzīgi priekšmeti, lai nebūtu iespēja pakrist un iegūt kādas traumas;
 - 2.1.3.4. laboratorijas galda virsmu. Galda virsma nedrīkst atrasties slīpi, lai iekārtas neslīdētu.
- 2.2 Pirms darba sākšanas nekārtības jānovērš , par iekārtu bojājumu nekavējoties ziņot tiešajam darba vadītājam (mācībspēkam). Bojātas aparatūras ekspluatācija noved pie nelaiemes gadījumiem ar cilvēkiem, pie ugunsgrēka vai aparatūras nelabojamiem bojājumiem.
- 2.3. Studentiem aizliegts uzsākt darbu, ja:
 - 2.3.1. vieta nav pietiekami un pareizi apgaismota;
 - 2.3.2. iekārtas ir bojātas, vai neatbilst punkta 2.1.3. prasībām;
 - 2.3.3. ir aizdomas par iekārtu un elektrisko shēmu uguns un elektronedrošību.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu:

- 3.1. Laboranta, vecākā meistara pienākums laboratorijas darbu izpildes laikā:
 - 3.1.1. stingri ievērot iekārtu instrukcijas prasības;
 - 3.1.2. atklājot traucējumus un bojājumus iekārtu darbībā, nekavējoties pārtraukt darbu, par to ziņot tiešajam darba vadītājam vai darba aizsardzības speciālistam;
- 3.2. Studentiem darba laikā aizliegts:
 - 3.2.1. elektroiekārtu tuvumā glabāt viegli uzliesmojošus šķidrumus – spirtu, acetonu u.tml., tie jāglabā metāla skapī citā telpā;
 - 3.2.2. izsmidzināt viegli uzliesmojošas vielas uz elektroiekārtām;
 - 3.2.3. skatīties tieši lāzergaismas starā vai virzīt to citam acīs;
 - 3.2.4. ar rokām vai citiem priekšmetiem aizskart lāzera vai citu optisko ierīču virsmas;
 - 3.2.5. bojāt elektrisko vadu izolāciju un citas darba vietā izvietotās iekārtas;
 - 3.2.6. ēst, dzert, nolikt pārtikas produktus un virsdrēbes uz laboratorijas darbu iekārtām.

4.Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu:

- 4.1. Studenta pienākums pēc darba veikšanas:
 - 4.1.1. sakārtot darba vietu;
 - 4.1.2. izslēgt vietējās nosūces sistēmu, ja tāda iekārtota;
 - 4.1.3. atvienot iekārtas no elektropadeves;
 - 4.1.4. ziņot par darba pabeigšanu darba vadītājam (mācībspēkam) vai laborantam.

5. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās:

Sakarā ar Covid - 19.

Ienākot Fizikas katedrā un laboratorijās, jāmazgā, jādezinficē rokas un jāievēro distancēšanās. Studentiem ir tiesības strādāt laboratorijas darbus pa vienam, pirms tam vienojoties ar mācībspēku.

- 5.1. Ja radusies cilvēku veselībai un dzīvībai bīstama situācija, nekavējoties pārtraukt darbu un atstāt darba vietu.
- 5.2. Nekavējoties avārijas un citos ārkārtējos gadījumos ziņot par notikušo tiešajam vadītājam un darba aizsardzības speciālistam.
- 5.3. Nepieciešamības gadījumā ziņot par avāriju attiecīgajiem avārijas dienestiem pa tel. **112.**
- 5.4. Nepieciešamības gadījumā cietušajam sniegt pirmo palīdzību saskaņā ar instrukciju *Darba drošības instrukcija pirmajā palīdzībā.*
- 5.5. Informēt par negadījumu citus darbiniekus. Nekavējoties veikt pasākumus, lai nepieļautu kolēģu un citu cilvēku iekļūšanu bīstamajā zonā.
- 5.6. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā atslēgt strāvas avotu, cietušo atbrīvojot no strāvas iedarbības, sniegt pirmo palīdzību un izsaukt Neatliekamo medicīnisko palīdzību, tālr. 113.
- 5.7. Avārijas vai nelaimes gadījuma notikuma vietu saglabāt neskartu. To izmainīt drīkst tikai gadījumā, ja tas saistīts ar palīdzības sniegšanu vai traucēta operatīvā transporta kustību.

IZSTRĀDĀJA:

ITF Fizikas katedras lab. vad.

J. Rumba

2020. gada 31.. augusts

SASKAŅOTS:

DSK lab.vad. _____ / K. Notrums /

MK lab.vad. _____ / _____ /

ITF Dekāna vietn. _____ / A. Paura /

VSK lietv.spec. _____ / V. Balss /